

NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

— Előfizetési árak: —
Negyedévre 2 korona. — Félévre 4 korona.
Egész évre 8 kor. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetések és Nyilttér díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:
Dr. J. CSAPLOVICZS ELEMÉR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Németújvár,
25. sz. — Laptulajdonos: Bartunek Béla, hova
az előfizetési és hirdetési díjak küldendők
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Egészségtelen állapotok.

Németújvár, 1914. július 10.

Nem használunk magunknak, de még városunknak sem, ha eltítoljuk hibáinkat, ha eltakarjuk sebeinket és büszke fővel, de sok benső fájdalommal járunk, kelünk.

Nem értünk el semmit sem, ha csak jót, csak szépet hirdettünk és mondunk magunkról és városunkról, de emellett mi tudjuk, mások meg csalódottan tapasztalják, hogy minden van itt csak szép nincs, csak jó nincs. Azaz van szép, mert a természet ami szépet adhatott megadta városunknak fekvésével, de amennyire csak lehet elhomályosítja ezt a szépet is az a sok baj, az a sok kívánni való, az a sok egészségtelen és természetellenes állapot, melyet az emberek teremtettek meg.

A természet megtette a magáét; megadta a szép keretet, melyen belül jólét, kellemes és mindenkire nézve felülmúlt élet, egyetértő szép társadalmi viszonyok uralkodhatnak.

És ime nincs itt kellemes, helyes

társadalmi élet. Mindenki a magasba jár Blériottal és lenézi a többieket.

Nincs itt kölcsönös tisztelet. Mindenki ellenséget lát a másikban és így ellensége lesz ő is mindenkinek.

Nincs itt érzék a közérdek iránt; nincs meg a másokkal való együttérzés. Mindenkit hiu önzés vezet és ismeretlen, vagy szunnyadozó a közös öröm, a közös boldogság érzete és az arra való törekvés.

Városunk olyan, mint egy elátkozott hely, hol mindenki magának, magáért és maga él; városi ügyek, közös célok lelkes harcosra nem igen találunk.

Lesz idő mikor sorba vesszük a bajokat és tüneteket, melyek javításra szorulnak és amelyek hatalmas gátként emelkednek városunk fejlődésének útjába. Most egyre akarok rámutatni, melyet fontosnak és elsőrendűnek tartok.

Minden olyan város, község, melynek földes ura, vagy mint szokás mondani urasága van, már külső képében is feltünteti a községek fölötti előnyét. Az ilyen városok és községek rendezettebbek, csinosabbak; és lépten-nyomon láthatja az ember, hogy ott gon-

dot fordítanak a tisztaságra, csinyre, szépségre. A legtöbb ilyen hely ékeskedik parkokkal, sétaterekkel, esetleg jótékony hatása gyárakkal, telepekkel.

Az ilyen városok és községek az uraságok és a többi lakosság egyetértése, közös lelkesedése mellett fejlődnek, gazdagodnak, csinosodnak.

Az uraság örömmel tér városába, melyért áldoz, melynek előrehaladását szíven viseli és melynek szépítésén fáradozik. Büszkén mutatja vendégeinek az ő városát, mely az ő közreműködése mellett széppé, nagygyá lett.

Vizont a lakosság lelkesedik az ilyen földesurért, ki — ha már a város határában levő birtokai útján óriási jövedelemre tesz szert — annak legalább parányi részét ezen város fejlődésére is áldozza. Az ilyen földesurat vezérének tekinti a lakosság és ziven. Örömmel áll melléje áldásos és nemes munkájában.

Fájdalommal tekinthetünk mi itt széjjel. Itt nálunk elhagyatott minden, gondos kéz munkáját ritkán látjuk városunk külső képén. A rossz társadalmi állapot, vagy valami más ok és

Plébános választás.

— Irta: Könczöl Antal. —

Volt valamikor száz esztendeje, ami megyénknek egy híres papja, egy olyanforma teremtés, a kire ráillik a csiszolatlan gyémánt elnevezés. Tehetség volt a javából, minden külső dísz nélkül. Nem volt rossz ember, csak tulságosan természetes. A grófkisasszony nyál is csak olyanformán beszélt, mint valami parasztleánnyal. Abban az időben volt ez még, amikor a magyar ember előtt csizma és zsinóros nadrág volt a legszebb viselet még akkor is, ha urnak születt, amikor a frakkot és a cilindert annyiba vették volna, mint mi manapság a csörgősapkát. Mindamellét akkoriban is voltak szabályai az illendőségnek. Hát hogyan, hogyan sem, Schmalz Hánzi (ezen a néven vált ismeretessé, ami papunk) a maga goromba természetességével ezen is tultette magát s bizony úgy elvetette a sulykot, hogy nem is annyira híressé, mint inkább hírhedtté vált az egész vármegyében. Persze

aholnem ismerték közelebről, ott tudtak legtöbbet róla, mert a hír is olyan, mint a hullám, minél tovább terjed annál nagyobb lesz.

A püspök is nesztét vette a dolognak, el is határozta, hogy röviden véget vet a jó Hánzi bácsi garázdaságának. Fegyelmi büntetésre okot nem talált, hát szép szerével becsalta a püspöki irodába, ahol jó hasznát vehette. Hánzi bácsi engedett a fensőbb akaratnak.

Uj hivatalába ugyan hamarosan beleélt magát, mindazonáltal a városi levegőt igen finomnak találta, ujra szabadba, falura kívánkozott. Csak azt várta, mikor üresedik meg valami neki való plébánia.

No, nem sokára lett is üresedés, csak-hogy Schmalz Hánzit plébánosnak senki sem kívánta.

*

Egy szép nyári napon tiatességesen ki-ülözött, népes, falusi küldöttség kopogtatott fel a püspökvár széles lépcsőin. Az első emeletnél egy tekintélyes formájú egyházi férfiú jött eléjük. A külseje után itélve, bevált volna kanonoknak. Mosolyogva szólítja meg a hajlongó, bátortalan falusiakat:

— Mi járatban vannak edeseim?

— A méltóságos püspök ural szeret-

nénk beszélni — szól az egyik korosabb, valószínűleg a csapat vezetője — a somfai plébánia ügyében járunk.

— Helyesen van, kedvesem, hát tulajdonképpen mi is volna kívánságuk?

— Hát szeretnénk megmondani, hogy küldjön nekünk egy jó papot, az Isten nyugosztalja, boldogult plébánosunk helyébe — választotta a vezető.

— Nos aztán, kit szeretnének, kedves barátom, talán tehetek valamit az érdekében.

— Nem bánjuk, akárkit szemel ki szá-munkra püspökünk bölcs előrelátása, csak egyet kérünk, hogy azt a híres Schmalz Hánzit ne küldje hozzánk, mert arról igen rosszat beszélnek.

— Okosan cselekesznek. Én magam is a mellett vagyok, hogy ilyen jóra való népnek jó papja legyen s ha kell, én magam is elfogadnám plébániájukat, csak-hogy az a híres Schmalz bácsi meg ne kapja. Hát ehhez mit szólnának?

Örömsugár villant meg az atyafiak szemében s mindegyik biztató tekintettel fordult a vezető felé, mintha minden szem azt tanácsolta volna: most az egyszer találja el kend az okos szót, akkor minden jó lesz. Az atyafi egyet köszörrül a torkán, aztán

körülmény eredményezte-e azt, de tény, hogy két uraság, a két földesur és e város lakossága között is hiába kereszük a másutt uralkodó együttműködést és egyetmunkálkodást. Ennek a nem helyes; ennek a káros állapotnak óriási és elsőrendű része van abban, hogy városunk nem tarthat lépést más városok fejlődésével és előrehaladásával.

Bármi legyen is az oka annak, hogy nincs meg itt a kellő és kívánatos egyetértés a sokat tenni képes földes uraink és e város lakossága között, azt az okot meg kell szüntetni; az egyetértés akadályát le kell rombolni. Ezt kívánja a város érdeke, melyért pedig áldozni kell minden itt lakónak.

Rajta tehát — félre a multtal! Ha volt ok a nem teljes egyetértésre vagy együttműködésre — tekintsen el attól mindenki! Kezet fogva dolgozzon mindenki e város érdekén, mert már itt a munka ideje!

Legyen vezetőnk a két földesur e város érdekéért való munkában — mindnyájan kitaró társak leszünk!

Németújvár városnak fejlesztése, szépítése lelkesítsen munkára földesurat és minden lakost és álljon mindenki ezen némes cél szolgálatába!

Akkor az eredmény el nem maradhat; akkor más városok mögött el nem maradunk. Akkor szép munkát végeztünk mindnyájan és mindnyájan gyönyörködhetünk munkánk eredményében; a jövő nemzedék pedig háláosan emlékezik meg mindnyájunkról és mi szép utmutatást lelkesítő példát adtunk nekik. A szükséges és hasznos egyetértés és együttműködés tekintetében. *Dr. J. Csaplovics Elemér.*

Hangok a szív óceánjából.

Az energetikus monizmus kizárólagos nézőpontjai, tultengő pöffeszkedései és tapintatlan pathosza megharagvották a riadót: ki kell a szívet álmálnak és vágyakozásainak lehetetlen tárgyából, képzel Istenéből ábrándítani s áhítozásait határozott létezőkre — minők a művészet és emberszeretet — terelni.

Miféle hangok csendülnek fel erre a szív titokzatos oceánjából?

— Már régóta terelem és tereltem vágyakozásaimat a művészet és emberszeretet tárgyaira, de abban az értelemben, hogy ezen áhítozásaim még a jeleztem tárgyakon túl érnek olyas valamiig, minek vallás a neve. Vágyakozásaim természete ugyanis: a végtelenbe mélyeszteni gyökereit. S ép ezért a tapasztalati tárgyak ki nem elégítenek és — jól megjegyzedő! — minél bájosabbak, művésziőbbek, minél tökéletesebbek, annál inkább izzítják élesztetik ezen vágyakozásaimat s igazolják némiképp áhítozásaim végtelenségét . . .

Ha közepes zenét hallunk, úgy ítélünk róla, hogy tökéletesebbre gondolunk. De ha mesteri zene rezegtet meg dobhártyánkat, nemde, egész lényünk megrendül és villamos borzongás reszket végig tagjainkon. Lelkünket mélységes megatottság szállja meg, keskeny látóhatárunk fátyola szétoszlik, képzeletünk áttör az égbolton, hogy a végtelenig emelkedhessék: a merő összhang jelenik meg lelkünk előtt s szemünk könnybe lábbad . . .

Hasonló esztetikai elragadtatásba

esünk, ha a legkitűnőbb festményről, az ecset remekéről visszaverődő fény sugarak haladnak át szemünk törőrendszerén. Egész lényünkől lesugárzik, hogy szemünk tovább ér azon a vásznon túl . . . A merő, az abszolút szépségről álmodozunk.

Az esztetikai elragadtatást meghatározók mind utalnak a lélek ezen felülemelkedésére, a műtárgyon át az abszolút ideálhoz való lendülésére, melyről az ész, mivel meghatározni képtelen, csak homályosan álmodik, de mely után a szív határozottan eped.

Végkövetkezésként tehát a művészet, legkiváltképpen ép az elragadtatás perceneteiben érzeti velünk, hogy az ideál, mely után epedünk, azon túl létezik.

Az abszolúttal ölelkeznek az „emberszeretet“ áradásai is. Emberszeretet alatt természetesen nem az állatvilágban is észlelhető rokonszenvet, a részvét lefoszló mázát értem, hanem azon erkölcsi erényt, amely által embertársainknak szenteljük magunkat. Ilyen erkölcsi állapot azonban az abszolúttal való minden kapcsolat nélkül elképzelhetetlen. Mert hisz az ilyen erény nem latolgatja, mérlegeli az indítóokokat, mjdön cselekedni kell, sőt annál bájosabb, minél természetesebben s szinte öntudatlanabban cselekszik. Ámde az ilyen szív mélyén léteznük kell eszményi és föltétlen, abszolút indítóokoknak, második természetképpen vele összforrvá s tulajdonképp ez teremti báját.

Gondoljunk el ilyen cselekedetet, amely merően mechanikailag ment végbe: ebben nincs még sem erény, sem

illedelmesen újra megszólalt:

— Már ennél nagyobb öröm igazán nem érhetne bennünket, nem is mertünk volna ezért könyörögni — mondá a többiek látható helyeslés mellett.

A barátságos pap elfogadta meghívásukat s megígérte, hogy lelkipásztoruk lesz, de csak abban az esetben, ha egyhangulag őt kívánják.

Persze, valamennyien beleegyeztek.

A további megbeszélés után a kedves plébánosjelölt a küldöttség élére állott, hogy a püspök elé vezesse őket, azt az egyet azonban lelkükre kötötte, hogy azzal a kérésükkel, hogy csak a Schmalz Hánzi ne legyen a papjuk, valahogyan elő ne hozakodjanak, mert nem áll jól érte, hogy a püspök ellenkezésből éppen azt fogja hozzájuk küldeni plébánosnak.

A jó falusiak örültek a bölcs utbaigazításnak, de még jobban annak, hogy egész véletlenül erre a kedves papra akadtak, aki kész elváltalni plébániájukat.

— Nagy ellensége lehet a Schmalz Hánzinak, hogy annak ellenére ilyen fényes helyről kikivánczol — suttogta az egyik atyafi.

— Ki is lehet tulajdonképpen? Aztán

csak maga a püspök ne legyen — tűnődött egy másik.

Erre azután az egyik nekibátorodott s megkérdezte a kedves paptól magától, hogy voltaképpen kicsoda.

— Azt hittem, ugy is tudják: Wolf János a püspöki iroda vesetője vagyok — mutatkozott be mosolyogva.

— Nagy ur lehet suttogták az atyafiak.

— Ha papunk lesz meg is becsüljük ám — fogadkoztak mindjárt néhányan.

— Persze, hogy megbecsüljük! — hangzott el erre több ajakról, úgy hogy maga a plébánosjelölt is meghallotta.

Ezalatt eljutottak a püspök fogadószobája elé.

Az udvarias plébános szónokolt a küldöttség nevében. Kérte a kegyelmes főpásztort, teljesítené a derék nép kívánságát s engedné meg, hogy amint ez alkalommal a küldöttség vezetőjévé fogadta azoknak a jövőben is állandóan vezére, papja lehessen.

Mikor a püspök látta, hogy mekkora örömet okoz a kérelem teljesítésével az egész küldöttségnek, kedvezően válaszolt a kérelemre.

— Ha más kívánságuk nincsen, kérésüket szívesen teljesítem.

A deputáció ezután visszatért Somfára s beszámolt a sikeres fáradozás nagyszerű eredményéről. Az egész falu az új plébános magasztalásában találta örömet. Az ilyen előzmények után lázas örömmel s igazolt kebellet várták a következő vasárnapot, amikor az előre össze-vissza dicsért új lelkipásztor bemutatkozik a szószékről.

Eljött a várva-várt alkalom. A templom megtelt. Figyelt mindenki. S nem hiába, mert az új plébános tartalmas beszéde olyan hatásos volt, hogy sirt az egész község apraja és nagyja. S mikor a legnagyobb volt a megindultság, ezzel végezte szavait:

— Köszönöm figyelmeteket s irántam való vonzódásokat, adok helyébe egy jó tanácsot. Ne ítéljétek hitvány mende-monda alapján olyanokról, akiket nem ismertek, mert úgy járhattok mint most én velem. Én vagyok az általatok rettegett Schmalz Hánzi, kit nem akartatok s most mégis szívesen fogadtatok.

Az arcok ezen bemutatkozásra megnyulottak s kit a rémület, kit a kétkedés fogott el, de a legtöbb szívben a csendes megnyugvás lelt helyet.

szépség. Gondoljunk el pusztán viszonylagos indítékokkal, minőket pl. az utilitaristák vesznek föl az erkölcsiség magyarozatául: azesetre az ilyen tettek nemcsak a szépsége hiányzik, de még a lehetősége is teljesen kizárt. Hogy az ember az élet ezernyi alakulásaiban és változataiban, a küzdelem, vereség, vértanuság... idején ép úgy, valamint a felhőtlen létezésben mindig ott maradjon a becsületesség, erkölcsiség, emberszeretet csarnokaiban: valami viszony nélkül valónak — ami az erkölcsi eszményt állítja eléje mindenek fölött — kell egész valóját rezgésbe hoznia, őt a középpontból hajtania. Ez a valami pedig a lélekben trónol, a léleknek nem ama redőiben, melyekben a tudomány, az érdek... hanem a legmélyebb s legtitkosabb részében, ahol a lélek az abszolttal csokolózik.

Az erkölcsiség is tehát a művészet is a végtelennel ölelkezik. Míg azonban a művészet csak a jelenségek révén érezteti az abszolút, a szépben a végtelen árnyékát tükröztetve, az erkölcsiség meg az anyag törvényei fölé emelve az embert, az abszoluthoz való hasonlóságát érezteti vele, addig a vallás közvetlenül hozza érintkezésbe a lelket a végtelennel. Az imádkozó például a Végtelen égővében állva, közvetlenebbül foglalatoskodik az abszolttal, mint a finom izlésű esztetikus, aki elragadtatva áll Michel Angelo „Pietája” előtt. Sz azért arra kell következtetnünk, hogy a vallás fensőbbeségebb lényegű, mélyebb a művészetnél; szélesebb, mint az óceán, mélyebb a tenger-szemnél. Benne a végtelen sejtő vágya, szent kielégíthetlensége és várákozása.

„Könnyek pihennek bennünk. Ősi rejtély.

Gyerekszívem te, hányszor fájt nekem,

Hogy pazaroltad s okatlan könnyeztetél

És még se zártított ki a tizes dél.

Egy csepp marad mindig szívünkbe lenn.”

(Bataille; ford. Kosztolányi.)

Miként a bolygónkon pezsgő élet el nem lehet levegő, világosság, meleg nélkül: az Istenben való hit és hozzávaló ragaszkodás nélkül sem az emberi szív. Egy ideig elhallgathatják a létért való rettentő küzdelem, Mefisztó-kísértet; előnthatik a sötét hatalmak, a rut szenvedélyek kataraktái; de a komoly magabaszálláskor, a világosság hajnalhasadásán a szív mélyeséges világából kicsendül a hit pacsirta dala. Akarva, nem akarva: a tudomány, művészet, pozitívizmus fellüpfestései alul is kifeszlik az Istenkép.

Pater Agnell.

HIREK.

— **Gyászközyülés.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én közgyűlést tartott, melynek egyedül hűtgya Ferenc Ferdinánd és nejeének szomorú elhunyna felett a megye részvétének kinyilvánítása volt. A megye hódoló feliratát Herbst Géza alispán olvasta fel, melyet a közgyűlés néma csendben fogadott el. A hódoló felirat így szól:

Csász. és Ap. Kir. Felső!

Legkegyelmesebb Urunk' és Királyunk!

Megdöbbenve értesültünk, azon gaz merénylertől, mely Ferenc Ferdinánd főherceg, trónörökös, ő cs. és kir. fensége, valamint fenséges hitvese Hohenberg Zsófia hercegné életét kioltotta. Vértünk fel van lázadva a tetesek gonoszága elvetemültsége, örült fanatizmusa miatt, de egyuttal porig lesujlva érezzük magunkat a nemzetet, a monarchiát, a legfelsőbb uralkodó házat és felségedet jó királyunkat ért óriási veszteség miatt, amidőn életerejében, tehetségének teljességében lévő az a férfiú, ki mint a trón várományosa hivatva volt fényes erényeivel, nagy akaraterejével, kötelességérzetével, tettekkészségével és több magas szellemi értékeivel a magyar nemzet és a monarchia megerősödését és előrehaladását munkálni, hivatása teljesítése közben, hősi halállal áldozatul esett; amidőn a hitvesi hűség mintaképe, a trónörökös fenséges neje, önfeláldozólag osztozott férje sorsában. A legmélyebb szánalommal, hogy a kifürkészhetetlen isteni akarat újabb nagy megpróbáltatást mért felségedre, a legjobb uralkodóra: a legnagyobb meghatottság érzelmével vagyunk bátrak Felsőged és a felséges Uralkodó Ház bánatában való legigazabb részvétünket kifejezni. Egyuttal megmagadjuk az alkalmat arra, hogy Felsőged a Császár és Apostoli Király magas trónja számlájához eljuttathassuk felséges személyéhez való rajongó szeretetünket, törhetetlen alattvalói hűségünket, hódolatteljes tiszteltünket, a magyar nép dinasztikus érzéséből fakadólag a legfelsőbb uralkodóházhoz való, soha meg nem szűnő ragaszkodásunkat és azon imádságzerű óhajunkat, hogy a jó Isten adjon erőt és egészséget Felsőgednek, hogy a nagy csapást elviselni tudja és még számos évekig uralkodhasson hű magyar népén.

Kelt Vasvármegye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlésében Szombathelyen, 1914. július 7-én.

A vármegye közönsége nevében Herbst alispán.

— **Szabadságon.** Kovács László államfőnök július 15-én kezdte meg 3 heti szabadságát, a melynek egy részét nejeével együtt Balatonfüreden, másik részét Szávótán, Erdélyben tölti. — Kreutz Ede, járási főszámvevő 6 heti szabadságra ment, melynek egy részét Hévízben töltötte a Balaton mellett — Ugyancsak Hévízre mentek Latzer Leopold és Salvachrist János németújvári kereskedők is.

— **Gyászzistentisztelet.** A németújvári r. k. templomban folyó hó 6-án délelőtt 9 órakor volt a serajevo-i tragédia áldozatait, Ferenc Ferdinánd és nejeéért gyászzistentisztelet. Városunk közönsége szép számmal jelent meg. Testületileg jelentek meg az összes hatóságok és hivatalok, valamint az egyesületek is.

— **A hadgyakorlatok.** Busult már sok vendéglős, sok kereskedő, hogy elmaradnak a szép jövedelmet jelentő hadgyakorlatok. De bus volt már sok kis leány is, hogy tényleg nem jönnek el a „fess had-

nagyok.” Félre a busulással — meg lesznek tartva a hadgyakorlatok. A gyászos véget ért Ferenc Ferdinánd helyett Frigyes főherceg fogja a hadgyakorlatokat vezetni.

— **Szavazó összeíró küldöttségek.** A törvényhatóságok miniszteri rendeletek utasították, hogy az új választótörvény alapján a szavazók névjegyzékét állítsák össze. Vasvármegye központi választmánya e hó 4-iki ülésében foglalkozott a miniszteri rendeletekkel és utasításainak figyelembe vétele mellett a küldöttség elnökeit és helyettes elnökeit a következőképp állította össze a németújvári választókerületet illetőleg: 1. A gyeplőfűzéri szavazókörben: elnök Weisz Ignác gyeplőfűzési, h. elnök: Techet József városzéki lakos. 2. A kukméri szavazókörben: Elnök: Hamvai János, h. elnök: Karner József kukméri lakosok. 3. A németújvári szavazókörben: Elnök: Sövegjártó Kristóf várszentmiklósi, h. elnök: Olsovsky Tivadar németújvári lakos. 4. A pusztaszentmihályi szavazókörben: Elnök: Schmall József, h. elnök: Szelestey Sándor pusztaszentmihályi lakosok. 5. A szenteleki szavazókörben: Elnök: Roxer Jenő, h. elnök: Kaiser Károly szenteleki lakosok.

— **Prímicia Ujhegyen.** Szép ünnepe volt e hó 5-én Ujhegy községének. Ekkor mutatta be első szent miséjét Herceg János pinkóci születésű felszentelt pap. E napon a kedvezőtlen esős, szeles időjárás dacára a vidékről is igen sokan siettek Ujhegyre, hogy jelen legyenek egy megható ünnepélyen és részesüljenek az első áldásokban. Délelőtt féltízkor a paplakban gyülekezett a vidék papsága, valamint a község és vidék megjelent érdeklődői. Strassner szentpéterfai plébános megható, könyeket fakasztó beszédet intézett a hallgatósághoz. A beszéd után a primiciát tartó Herceg Jánost megáldotta az örömtől reszkető két szülője. Erre a község és szoszorú lányok nagy kísérete mellett a templomba vonult az első szent mise megtartására Herceg János. A szent mise után az újmisép pap megáldotta szüleit, majd a megjelenteknek osztotta az első áldást. Közben a templomban Thomas Ferenc esperes-plébános német, a templom előtt pedig Strassner plébános horvát nyelven tartottak szívhez szóló, nagy hatást keltő beszédeket. A mise alatt a szentpéterfai kántortanító szépen orgonált. Az ujhegyiek pedig Kiss Géza tanító vezetése mellett szépen énekeltek. A szentmise után a paplakban lakomára jött össze a papság, a primiciát tartó és rokonsága, valamint igen sok vendég és kellemesen, egy szép nap jóleső emlékére vígan folyt a társalgás. Herceg János folyó hó 9-én Pusztaszentmihályon mondott misét és ott osztott áldást.

— **Önkéntesek időelőtti belépése a hadseregbe.** A m. kir. honvédelmi miniszter a csász. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg legutóbb kibocsátott körrendeletben kijelenti, hogy az egyévi önkéntes kedvezményre igényt tartó hadköteleseknek a közös haderőbe, vagy a honvédségbe való időelőtti önkéntes belépése csak akkor engedhető meg, ha az egyévi önkéntesi kedvezményre igényt nyújtó tudományos képzettségüket igazoló bizonyítványt már megszerették.

— **Mozi.** Apolló mozi működik nálunk csütörtök óta. Mindjárt az első előadáson szép számmal jelent meg a község és bi-

zony jobban érezte magát, jobban szórakozott, mint a közelmúltban itt volt színesztársulat előadásain. Csak egy tűnt fel. Az, hogy másutt mindenütt, mindenféle előadás jelen van és jelen kell lenni 1—2 tűzoltónak, hogy esetleg tűz esetén a gyors segély és gyors tenni való hozzáférő emberre találjon. De itt nálunk sem a színelőadások alatt, sem a moziban nem láttunk tűzoltót. Elvárjuk, hogy ezután minden hasonló előadásra két tűzoltó legyen kirendelve.

— **A szombathelyi közigazgatási tanfolyam** 1903—4. évben végzett hallgatói folyó hó 15-én tartják meg 10 éves találkozójukat Szombathelyen az internátus tanácstermében — Járásunkból Holló Emil németújvári és Lehner Nándor tobaji jegyzők vesznek részt ezen az ünnepségen, a mely hallomásunk szerint igen fényesnek ígérkezik. Megígérték részvételüket az illető évjárat előadói, s a mostaniak közül is a legtöbb.

— **Időjárás.** Furcsa időjárásunk van. Az elmúlt héten eső esett, borus volt az ég — tiszta, meleg, kellemes nyári napunk nem is volt. Árvíz vonult végig a Strém völgyében, kárt okozott és megcsappant a szép aratási eredménybe vetett erősebb bizalom. Három év óta ilyen nedves, esős a nyarunk. Azt hittük a 13-as évvel kijutunk a bajokból, de a 14-es is követni látszik elődje példáját. Bár igazuk lenne az időjósoknak abban, hogy július 15-től kezdve száraz, kellemes nyárban lesz részünk.

— **Telefon Pusztaszentmihály és Szentelekre.** Végre valahára kapunk telefonösszeköttetést Pusztaszentmihályra és Szentelekre is. Végre eredményre vezetett a már-már reménytelenül vált mozgalom és mégis kapunk telefont Szentelekre is. Ez a tény mindenesetre előnyére szolgál nemcsak a két községnek, de a járásnak is.

— **Figyelmeztetés.** Budapest székesfőváros közgyűlése elhatározta, hogy aug. 20-ára, azaz szent István napjára művészies kivitelű plakátokat készített, melyeket megküld minden városnak, minden községnek kifüggesztés, kiragasztás végett. Figyelmeztetjük ezuton is a közönséget, hogy annak idején ügyeljen arra, hogy ezek a plakátok meg ne rongáltsanak, le ne szakítsanak legalább szent István napjára.

— **Köszönöt.** Az itteni szintársulat faképnel hagyott tagjai mindazoknak, kik innét való elutasításukat kegyes adományokkal elősegítették ezuton mondanak hálás köszönetet: Képes Laura, Szabadhegyi Olga, Makány Mária, Eröss István és Németh Olivér.

— **Uj italmérés.** Pásztorházán megint egy italmérés nyílik meg. Grandits József pásztorházai lakós kért és kapott is engedélyt italmérésre.

— **Árvíz.** Hatalmas szélvihar mellett, mintha öntötték volna — úgy ömlött alá az eső e hó 8-án éjjel. Azután egész nap esett az eső, hol erősebben, hol gyengébben. Persze, a mi elhagyatott Strém patakunknak nem sok kell, hogy a parton lévő földekre öntsön ki és tényleg most is 9-én reggelre végig — egész hosszában folyása mentén, kiöntött a Strém és elöntötte a szomszédos réteket, szántókat és kerteket. Ideje volna már a Strém szabályozásának, de hát járásunk terül el az ország határán. Pedig ide

kétszeres gondot fordíthatna az ország a megye is, mert igazi gondoskodással lehet legsikerebben távollattani a határszéli lakosságot, minden magyar nemzeti érzelte ellen kívülről támadható kísértésektől.

— **Elmarad az utósorozás.** Az utósorozásoknak e hó 13-tól 27-ig kellett megtartatniok. Arról kaptunk illetékes helyről értesítést, hogy ezen utósorozások elmaradnak.

— **A mozi műsora.** Ma vasárnap: 1. Gaumont Híradó. 2. Pali szölkai a szerejtőjével, humoros. 3. Az ördög tyukja, látványosság. 4. A jó gondolat, kacagtató kép. 5. Egy spanyol nagy bikaviadal. Egy madridi bikaviadalról készült eredeti felvétel. Nagy látványosság. 6. Menyasszony és a vőlegény. Humoros. Hétfőn teljesen új műsor, melynek legkiemelkedőbb része: „Az indián lótolvaj.” Amerikai cowboy kép. Nagyhatású műfilm Bővebbet a falragaszokon.

— **Uj kőművesmester.** Szenteleken telepedett le. Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában közölt hirdetésére.

— **Baleset.** A németújvári fatelepen szerencsétlenül járt Sölder Márton famunkás. Munkaközben egy hatalmas farönk a lábára esett és azon hosszabb ideig tartó sérülést okozott.

— **Kukmérőtt fellépett a sertésorbánc.** Azonnal megtétettek a szükséges intézkedések, hogy a nagyobb bajnak elejét vegyék és a betegség elterjedésének gátat vessenek.

— **Lakást** akar kiadni, vagy bérebe venni, hirdessen lapunkban. Egy hirdetés **80 fillér.** Hirdetése biztos sikerre vezet.

— **Torta-papírok,** szekrény-papírok, különféle virág- és kreppe-papírok beszerezhetők Bartunek Béla papírüzletében Németújvár.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed, illetve a második félév kezdetén megújítjuk az előfizetési felhívást lapunkra, kérve egyuttal a hátralékok befizetését is. Lapunk előfizetési ára, tekintet nélkül a minden téren bekövetkezett áremelkedésre, ma is csekély 8 kor. egy évre. Hivatását pedig fokozott mértékben igyekszik kezdettől fogva betölteni, hogy legyen városunknak és vidékének hiúséges krónikása, közügyeinek haladásának lelkes szószólója, előmozdítója. Ugy véljük, hogy ezzel rászolgál a további, az eddiginél nagyobb arányú szives pártolásra is, melyet ez alkalomból is tisztelettel kér:

a Kiadóhivatal.

GABONA-ÁRAK.

Németújvár, 1914. évi július hó 10.

Latzter Mózes Fia cég jelentése.

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Buza — — — — — 24.50 — 24.50

Rozs — — — — — 19 — — 19 —

Árpa — — — — — 19 — — 19 —

Zab — — — — — 16 — — 16 —

Tengeri (1913) — — — — — 19 — — 19 —

CSARNOK.

Náci kampója.

(Monológ.)

— Irta: Echrich A. Alajos O. M. —

(Folyt. és vége.)

De erre lett nagy kiabálás a segítők között. Elmondtak engem mindennek: a maifa kampós orrutól kezdve egészen a gyáva zsidó utolsó ágáig is. Sőt majdnem meg is ütlegeltek, de ezt most még sem tették, csak azt ígérték meg, hogyha még egyszer lyent megteszek, hát engem fognak el, s a sinterkocsiba téve kutya gyanánt le is buntkoznak.

Ezt is elviseltem volna, csak ne lett volna ott már négy csödület. Ettől reszketek én. Félek, hogy még valaki felismer engem.

Nó, de se baj! A pályaválasztásban független az ember. Ide is kell ember, mindenki nem lehet miniszterelnök. Végre a város főterére értünk, ahol a nézőközönség mindinkább növekszik. Ez még nem lenne nagy baj, csak a diáksereg maradna hátra. Ezek mindig ellenemre voltak, sohasem éreztek miattam szánalmat. Mig így lapulgattam a kollégák közt, máris jött egy nagyszerű dög, amelyt az ügyes kollégák csakhamar észrevettek, és nagy bölcsességgel hozzám tereltek Vagyázon Khón ur, ezt el ne szalassza, csak jól szorítsa! Nem is sokat fontolgattam, már is nagy bátran drótommal irányítottam, már majdem lecsaptam rája, s meg is fogtam volna, ha egy ismerős hang fel nem tartott volna: Náci te vagy az?!? Ne merd megfogni a kutyaomat!!!

Több se kellett nekem, mert hisz a hétszázát, Bagó Péter hangja volt ez! A kutya ugyan ez alatt szerencsésen elszaladt az én legnagyobb mérgeledősem mellett. Lett erre nagy hahota a diákseregben, mert hisz felismertek engem, s sebtiben gratuláltak is a jó üzlethez. Alig győztek szólítgatni; Szervusz Náci: üdvözlünk!

De ezzel az ügy még nem volt befejezve, mert legott, mihelyt a sinterkollégák hozzám értek, az előbbi ígéretnek eleget is tettem. Ugyanis a dühös teremtesek nem ismertek kíméletet, mert a sinter dróttal a nyakamba kerítették. Talán még a kőcsiba is tettem volna, ha gyors lépésekkel el nem illantam volna. Szervusz sinterélet!

Ismét szabad voltam, így kedvem szerint mindenfelé kóboroltam. Nem is rossz mesterség a csavargás, csak ne volna a világon táplálkozás. Valamint már ennélfogva ennem is kellene. Így tehát mitévő legyek? Hová mennyek? Mily állást keressék? Mindenesetre nekem oly állás kell, hol orrom botrány a legkevésbé tesz. Ennélfogva a hitrososoknál kell szerencsét keresnem. Ezeknél, azért legjobb lesz, ha ügynök leszek, s így tehát sokat vigéckedhetek. Be is állítottam a Blumstein-céghez, s ott, amit kerestem, meg is kaptam. Csak az orrom okozott egy kis nehézséget, mint a modern korban nem hódító szépséghiány, ezért nem geséft!

De ezért mégis sikerült az üzlet. Ugyan az utazásból, melyre számitottam, nem lett semmi, mert egyelőre városi vigéc lettem, s el is küldtettem a Bagó főpénztárnok urhoz iziben, mégpedig varrógép ügyben.

E küldetés hallatára szörnyen megijedtem, ami Blumstein urnak is feltűnhetett. Azonban mégis csak engedelmeskedtem, s csakhamar nagy szédülés közt az utcán termettem. Nem is mentem volna el Bagó urékhoz hanem lettem volna biztos Péter urfi távollétéről. Tudtam, hogy az a gazfickó még az iskolában drukkolt.

Ezért léptem oly bátran az udvarukba; de ezt is szerencsétlenségemre tevéen, mert alig tettem abban három lépést, máris rám ugrik egy nagy hatalmas dög, a házi komondor. Jaj! Jaj! Jaj! segítség! Jaj! már megis történt, a vad kutya leharapta az or-

rom. A lármára kint termett a Bagó ur is, s nagy részvételt konstata, hogy orromból egy jó darab lecsúng. Az ördög vinné el a haszontalan kutyáját. Még soha senkit sem bántott, ez nagy furcsaság. Bocsánat uram! nem tehetek róla, — egyébként szabad lesz kérdezni, kihez van szerencsém? a megijedt főpénztárnok így tételödvén.

Nevem Khón Ignác, a Blumstein-cég országos képviselője vagyok.

Ezer bocsánat Khón ur, egy kis türelmet kérek, azonnal orvosért üzenek, addig tessék beszélni az irodába!

Jajj! Jajj! Keseregtem ott bent a szobában egymagam. De nem sokáig voltam egyedül, mert ezalatt Bagó Péter urfi is otthon termett, Hej, szervusz Náci! hát mégis csak elmertél jönni az odaigért rossz nadrágokért? meg a rongyokért? Ha-ha-ha! Hiába fogod be az orrod, ugy is ismerem a helyes kampódát! Nő, beszélj már, hát miért jöttél? Vagy talán a Zaplacek sinter a Neró kutyánkért küldött?!

Nem jöttem sem rongyért, sem a kutyáért, mert már más életpályát választottam. Ugy jöttem be ide, mint a Blumstein cég ügynöke, mely látogatás az orromba került, esett az a kutyátok áldozatúal.

Ne mond! Ezt nem hiszem. Mert e kutya zsidókampóval nem él. E dögöcske embert eddig sohasem evett.

Epen ekkor lépett be az öreg Bagó ur a főorvosnal egyetemben. Nő, ez az áldozat? Mi llette őt? Ja, hisz ugylátszik maga az a hires feldöntőm?

Mit, őnt feldöntette doktor! Bagó ur ekép álmélkodik.

Bizony fel a szegény párája, na de neki is csörömpölt a tányérja.

En meg szemtanuja voltam, ujongott Péter urfi, melléje nagyokat kacagott a szemtelen.

A seb nem veszedelmes, jegyzé meg az orvos, csak a csüngő darabot kell lenyiszolnom. Igy ni. Most már lent is van. Azonnal be is kötözöm, holnap azért már mehet rongyot szedni.

Mit? Hát rongyszedő? álmélkdván Bagó ur, nekem azt mondta, hogy országos képviselő.

Dehogy rongyszedő ez már doktor ur. Péter urfi kezdett így védeni.

Hát honnét ismered fiam, — kérdé Bagó ur, — a Khón ur csak nem barátod?

Olyan forma volna, — felelé Péter gyerek, — a multkor még iskola társam volt. Ez volt az, aki olyan szépen tette meg a halálfogást. Ezután azonban kimaradt, s rongyszedő, majd sinter lett. Ez volt az, aki délelőtt a Neró kutyánkat kergeté.

Ja ugy? Ezért adta vissza neki a kutya a kölcsonit. Ez szép, — mondá Bagó ur, — nem csoda, ha az orra a szájába került? Bocsánat uraim, — mondám szörnyülködve, — mint látják, most nehezem esik beszélnem. Jajj, ... jajj, ... jajj! ... De azt az egyet azonban megvallom, hogy sem rongyász, sem sinter többé nem vagyok: tisztességes az én hivatalom, az ügynökségre esett az én pályaválasztásom.

Helyes, helyes! Többet már ne keseregjen, próbált vizsgálni az orvos ur tüstént. Nem kell félni már semmitől, mert az operálás végéül sikerült. Most igazán örülhetnek e ténynek, mert orra jóval kisebb lett.

Igazán, igazán?! Való ez doktor ur? Csak örvendjen, ime már készen van a fásliás is. Csak arra az egyre figyelmeztetem, hogy a köstét egy hétig ne vegye le! Köszönöm doktor ur. De szabad kérdenem, hogy a fáradságért mennyit fizetek.

Maga semmit sem, — szól közbe Bagó ur, — az hozzám tartozik, ezért én vagyok az adós. De mielőtt körünkől távoznék, én őnt egy szivességre kérem. Ugyanis e visit-kártyát Blumstein urnak irtam, tehát méltóztatnék neki elvinni.

Kérem Bagó ur! Szivesen megteszem. Köszönöm! Alászolgálok!

Szolgálja! ... Szerencsés utat! ... Szervusz Náci!

Ej! Milyen finomul éreztem magam

szabad levegőn. Jaj! milyen örömmel hagytam ott azon helyet, ahol életem keserves percei felidőztettek. Oh az a Bagó familia, pláne azaz átkozott Bagó Péter. Oh, mennyi bajt okozott az nekem. Néki köszönhetek minden balesetet, mert, ha a Bagó Péter nem üldöz engem a gimnáziumi életem alatt, s nem forgat meg a nyugtón az orromnál fogva, hát sohasem lettem volna rongyszedő. Azután, ha a Bagó nem tartóztat fel az első rongyszedő utamon, hát akkor a főorvost sem döntetem fel, s így nem kerültem volna soha a tömlőcbe. Továbbá, ha az a gaztickó nem jön azzal a vacak Nerójával a szemem elé, hát sinterhivatalom sem mond csődöt. Ennélfogva ismert fel az a Bagó kutya is, s ezért követett el mélyrelyletet orrom ellen.

Ime csuffá tett ez a dög engem. Hej, de furcsa is lehetek az ily orral?!? Ezért bámulhattak meg engemet most az utcán? Nemcsak, hogy megnéztek, hanem még utánam is fordultak. Meg-megálltak, bámultak, hogy mi lehetett engem? Valószínűleg azt gondolták, hogy spácban tartom az orrom, hogy megrövidüljön.

Ezzel azonban nem törődtem volna olyan, ha nem nagyobbodik a bonyodalom. Ismét csak a haszontalan diákok a tettesek, akik rögvést észrevettek. De ez még semmi, mert, mert a nézés nem árt, csak a dolog röhgésre ne vált volna. Sőt még utánam is ordítottak: Hej! Náci hová lett az orrod? Mit keresnek azok a ponyvak az orrodon? Talán puhításra valók azok?!? Vagy talán sinterkedve, a kutyák haraptak azt le?!? Hisz ez neked csak haszon leszen legalább kampód már nem leszen. Ilyen urfit még mi nem láttunk!

Ily szavakkal kísérték engem utcahosszat. De, mivel ezekkel végig az utcán nem mehettem, ennélfogva ide menekültem. Jól tudván, hogy itt művelt emberek vannak, ezért önököt most elszorakoztattam. Elmondtam életem keservét, habár nem is kérdezték szerencsétlenségemet. De mit is csináltak volna eddig itt, míg a komisz diákság el nem kotródik. Most pedig Blumstein urhoz megyek, hogy a levelet neki kézbesítem. Mint mondtam a Bagó ur küldött neki egyet De mi a Manót irhatott ez neki, mikor most jut eszembe, én egy fabatkat sem szóltam neki? Üzleti ügyről nem lévén ott szó! Tehát az egész közlemény lefogtalandó. (Keresi a levelet a zsebében.) Kíváncsi vagyok, hogy mit irhatott benne. Mi lehet tárgya a kis levélkének? Talán jó lenne ezt felbontani, s utána szép ügyesen leragasztani? Jajj de mégse, hátha megtudja?!? Avagy mégis csak, kíváncsiság úz! Tehát föl! vagy ne? Na! Mit nekem nekem: Önökben megbizok! Ehuhan van fel is bontom. (Felbontja, s elolvassa magában a névjegyet.)

Azt a hétszázat ennek a kártyának. Elment az esze a Bagó családnak! A kányá csipje meg a Bagó fület! Rugja meg az éjjeli bagó nagy fejét! Mit irt rólam a szemtelen alak. Ez még sem járja. Ez hallatlan! Fel is olvasom, ide figyeljenek: Tisztelt Blumstein ur! Mindenekelőtt bocsánatot kérek, hogy ügynöke orra kutyámnak megtetsezt. Mi nem tehetünk róla, ennek oka maga Khón ur, kutyámon reggel az utcán miért sinterkedett?!? Kérem máskor pedánsabb embert küldjön, ettől azt sem tudtam, hogy mig végre jött? E férfi multja pláne céges. Mikép lehet kicsapott diákból, rongyászból és sinterből országos vigéc? Egyébként ezer bocsánat. Bagó József főpénztárnok.

Ugye ez szép meglepetés! Ezt a gyönyörű hírt kell elvinnem a főnökömhöz. Ez szép ajánló levél! De azért sem zárom le, s így nem viszem el. Nem is mehetek ennélfogva hozzá, mert a Bagó urnál semmit sem végeztem számára. Kerülni fogom házat. E kártyát pedig az önök szemé előtt összetétem. Igy ni! Reményilem önök nem mondják el neki.

Tehát ez ügygel már rendben vagyunk. Csak volnánk az orrom ügyével is ily rendben! Mi lesz ezzel? Ha az orvos igazat mondott, akkor kisebb lett. Mit szólnak

önök hozzá? Ugy-e bár lehet neki hinni! Na, majd meglátjuk mit mond a jövő. Kíváncsi is vagyok erre. Ha sikerült, akkor igazán boldog leszek, s nem pedig a világ csufja. Nem fog rajtam mindenki mosolyogni, röhögni.

En ugy érzem, hogy valóban kisebb lett. Tehát már olyan kinézésű vagyok, mint más ember. Ez nagyszerű! Tyú ha! ... lesz öröm. ha most végre-valahára hazamegyek, s azt újságolom tátimnak, hogy nincs már többé a Nácinak kampója, mert sikeres operációt végeztem az orromon. Tehát már lehet belőlem valami. Igy már bátran mehetek csontot-rongyot szedni. Ekkor lesz ám csak seft. Nem de? Lám mégis csak Khón ur leszek, s nagy tekintélyre teszek szert. Most már a kapunak sem megyek neki, nő meg a főorvosnak sem kell félnie a felfordulástól. Hej, hogyan fütőrészek-dudorászk ropogós-nótákat ... Rongyokból én is megélek, pláne, ha önök is közreműködnek ebben. Ugyebár kegyedek is nekem adják a rongyukat, én meg majd adok cserébe gyűrűt!

Most pedig már a sok bolyongás után igazán hazamegyek, hogy tátimnak és mámmnak nyakába boruljak és megígérjem nekik, hogy utóduk leszek.

Ha pedig kérdezik, hogy merre éldélgétem, elmondom nekik, hogy kuncsaftokat kerestem. Ami igaz is, mert önök ugyebár kuncsaftjaim lesznek?!? Ezért kérem önököt, ha hazamennek készítsék elő rongyaikat iziben, mert a napokban már hivatalosan megjelenek.

Mégegyszer magam nemes gráciájukba ajánlom, kívánom, hogy jó rongyosak és csontosak legyenek, mert ekkor lesz seft! Igazán örvendek e találkozásnak. Köszönöm türelmüket. A viszontlátásra!

Hallja maga edés néném!
Hozza ki a rongyát kérném.
Akkor meg ha már disznót őt,
Vele együtt csontos vörörl!

(Énekelve megy ki.)

LEVÉLPAPIROK,

Írószerek, irodapapírok, pecsétviasz, bélyegzők, másolókönyvek, iratrendezők, elegáns és célszerű tintatartók, iratmappák kaphatók Bartunek Béla papírüzletében, Németújvár.

JANISCH FERENC

OKL. KŐMŰVESMESTER
SZENTELEK, 505. SZÁM.

Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy Szenteleken mint okl. kőművesmester letelepedtem és ott

kőműves-ipart

folytatok. Elvállalok mindennemű terveket, költségvetéseket, mély- és magas épületek tervezését és építését. Betonmunkákat, műkö csatornacsövezést. — Kutak készítését, aszfaltozást, lépcsőkészítést stb.

Sok évi fővárosokban szerzett tapasztalataimnál fogva abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden ezen szakmába vágó munkák gyors és pontos kiviteléről kezkeskedem.

A nagyerdemű közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Janisch Ferenc

Kiss Károly

kőfaragó és szobrász
Körmeny, Rátkóczy-utca 23.

Készít és nagy választékban
raktáron tart mindentéle

síremlékeket

szobrászati műveket a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb
és legmodernebb kivitelig!

Olcso árak! — Olcso árak!

Pontos kiszolgálás!

Hirdetések felvételnek!

OLCSÓ

FINOM

LEVÉLPAPÍR

csinos dobozban 1.50 K-tól 20
koronáig. Borítékban 10—10 drb.
20 fillértől 1 koronáig minden
színben és nagyságban kapható

BARTUNEK BÉLA

PÁPIRKESKEDÉSÉBEN

NÉMETÚJVÁROTT.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne lessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII. ker., Szigetvári-utca 16.
Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

BARTUNEK BÉLA KÖNYVNYOMDÁJA

Németújvár, gróf Draskovich-féle ház.

Mindennemü nyomtatványok izlésesen, gyorsan és jutányosan készülnek. Névjegyek, eljegyzési kártyák, báli és esküvői meghívók, gyászjelentések azonnal elkészítetnek. Kereskedelmi és hivatalos nyomtatványok, falragaszok, levélpapírok, levelezőlapok, borítékok, étlapok stb. pontos kivitelben és jutányos áron.

A „Németújvár és Vidéke“ kiadóhivatala.

A lap részére előfizetések ide küldendőek. Hirdetéseket a legelőnyösebb díjszabás szerint elfogad. Állandó hirdetőknak nagy engedményt ad. Kérjen mutatványszámot!